

robky tabákové režie byly zlevněny o 10—33%; dosaženo bylo snížení cen železa o 10—15%. — Zákony o zhodnocení soukromoprávních pohledávek byly doplněny výnosem ministerstva spravedlnosti, jímž se zavádí pro tyto pohledávky soudcovské příročí. — R a k o u s k o: Dávka z piva byla snížena; zároveň má být snížena jeho cena. — Vypracována byla osnova zákona, podle níž má být omezena doprava autobusy a zajištěna ministerstvu železnic větší ingerence na povolování autobusových podniků, stanovení jejich dopravních sazeb a jízdních řádů. Zároveň má být zkrácena platnost autobusových dopravních koncesí a omezena doprava zavazadel motorovými vozidly. — Ř e c k o: Úroková sazba u vnitřních státních dluhů má být snížena na 4%. — T u r e c k o: V Cařihradě byla ustavena balkánská obchodní a průmyslová komora. — Vydán byl nový nouzový devisový zákon. — Š v é d s k o: Konvertována byla 5% státní půjčka z r. 1923. — U S A: Senát projednává osnovu zákona o vaření a prodeji piva. — V sněmovně representantů byly podány četné návrhy na odvetu Francii a jiným státům, jež nezaplátily Americe splátku svých válečných dluhů; má být zakázán dovoz výrobků, cenných papírů a pod. z těchto zemí, dále jejich doprava a inserování, američtí turisté do těchto států mají platit za visum 5000 dolarů. — Společnost Národů: Na mezinárodní konferenci práce, jež právě zasedá, se projednává zavedení 40t hodinového pracovního týdnu; z vládních delegátů se vyslovili pro tento návrh zejména němečtí.

Kč.

Ministerstvo financí. Přípravuje se uzákonění nouzové dávky podniků podléhajících zvláštní dani výdělkové, která má vynést 100 mil. Kč; má to být mimořádná jednorázová dávka z majetku. — Dále má být zavedena daň ze zárovek, jejíž výnos jest preliminován na 10 mil. Kč; částečně ji mají nésti výrobci. — V souhlase s ministerstvem spravedlnosti byla vypracována osnova zákona o trestních ustanoveních, doplňující zákony o přímých daních. Zajímavostí zde jest, že výnos trestních pokut se preliminuje jako státní příjem v rozpočtu. V souvislosti s touto osnovou se pomýšlí na uzákonění syndikátní žaloby proti finančním úředníkům. Do rozpočtu byly tentokrát zařazeny některé položky dosud mimoetátně probíhající, totiž schodky Košicko-Bohumínské dráhy (do skup. III.), učitelské platy a konečně výdaje na mimořádnou péči o nezaměstnané, k jejichž krytí má být využito výnosu přírůžek k dani důchodové a z obratu. — Uskutečnění chystané investiční půjčky je pochybné, protože peněžní trh čekají v letošním roce velké úkoly při prolongaci pokladničních poukázek a příp. konsolidaci krátkodobých úvěrů pokladních; místo ní budou snad zavedeny samosprávné investiční přírůžky. — Problém úrokové mídy začíná být znovu předmětem zájmu ministerstva. Jak známo, došlo minulého roku k snížení úrokové míry asi o ½% a to na základě vzájemné dohody všech kategorií peněžních ústavů, sdružených v ústředním smírčím orgáně, v Poradním sboru pro věci peněžní, vzniklém na základě čl. LV. bank. zákona. Nyní jednak za spolupůsobení tohoto Sboru se jedná o úpravu další a to na podkladě novely k zákonu o nekalé soutěži, pokud se vztahuje na peněžnictví, čímž by došlo k autonomní regulaci nejen soutěže peněžních ústavů, nýbrž i úrokové míry, jednak se pomýšlí na autoritativní zásah a připravuje se doplnění čl. LIV. bank. zákona, jímž vláda byla zmocněna stanoviti úrokové sazby vládním nařízením, a to v tom směru, že by uzákoněny byly sankce civilní a trestní, jež tento článek dosud neobsahoval. — Úvěrová pojišťovna žádá garancii i za vnitrozemské pojištění na základě finančního zákona; vzhledem k tomu nebyl dosud prodloužen zákon o vývozních úvěrech. — Rozšiřuje se paušalování daně z obratu; tak na př. byl zvýšen paušál daně z obratu při pivě, čímž odpadá nutnost zvýšiti nápojovou daň z piva.

V. Č.

Rozpočtové provisorium na prvé dva měsíce r. 1933 bylo uzákoněno ve formě mírně řečeno překvapující. Vláda byla totiž zmocněna, aby vedla státní hospodářství na podkladě návrhu rozpočtu předloženého Národ. shromáždění, kterýžto návrh byl jako příloha připojen zákonu č. 197/1932, jímž rozpočtové provisorium bylo uzákoněno, a

stal se tudíž součástí tohoto zákona. Při tom dověděl jsme se z oficiálních zpráv o projednávání tohoto provisoria v parlamentu, že tato »příloha« nebyla co do svého obsahu vlastně vůbec předmětem jednání v parlamentě, takže byla jaksí en bloc schválena, či spíše vzata na vědomí. Jest to již čtvrté rozpočtové provisorium zá republiky a možno říci, že s hlediska ústavního i zásady parlamentarismu jest toto poslední provisorium nejzávadnější. Prvé provisorium — Rašínovo z prosince 1918, použilo prostě formule obvyklé při rozpočtových provisoriiích bývalého Rakouska. Další provisorium pro prvé dva měsíce r. 1920 (zákon č. 660/1919) blíží se sice svou formulací nynějšímu provisoriu, ježto se odvolává na návrh finančního zákona pro rok 1920, návrh ten však ještě nelegalisuje, takže jest to stejně jako ono prvé provisorium a dřívější provisoria rakouská zmocnění vlády, aby po jistou dobu vedla státní hospodářství na svou zodpovědnost, což jí ovšem nutí, aby vedla si co možná nejopatrněji, zejména konala výdaje jen nezbytně nutné, aby rozpočet za tohoto hospodaření nebyl uveden z rovnováhy a aby pak ve schválené účetní uzávěrcce mohlo jí býti uděleno absolutorium. Další provisorium pro začátek r. 1930 zavedené opatřením Stálého výboru č. 175/1929 zmocnilo vládu k vedení státního hospodářství na podkladě rozpočtu na rok předcházející, což by bylo zásadně řešení nejsprávnější, jest však možné, jak nutno uznati, jen v dobách hospodářsky klidných a vyrovnaných. Řešení zvolené pro letošní rok nemůže uspokojiti, neboť vládní návrh zákona učiněn byl přílohou zákona jiného, aniž by onen návrh byl v parlamentu co do svého merita projednáván, a byl tak vytvořen nebezpečný prejudic, neboť takovýmto způsobem bylo by možno i návrh jiného obšírného zákona, jenž nemůže býti ihned projednán, uvésti prozatím v platnost. Nemůže býti o tom pochyby, že bylo by možno najíti formulaci, jež by brala zřetel na nynější hospodářské poměry a zmocnění vlády přesně vymezila, a nebylo nutno uchýlovati se k takovému experimentu. Při tomto řešení vidíme jedinou výhodu v tom, že každý předplatitel Sbírký zákonů a nařízení má při projednávání rozpočtu na rok 1933 návrh tohoto rozpočtu již v ruce, takže může, chce-li, rozpočtovou debatu snáze sledovati.

Z právnických fakult. Novostavba brněnské právnické fakulty pomalu spěje k dokončení. Profesorský sbor se vzdal několika nákladných opatření a za to získal urychlení tempa. Přesto i tak stavba je vzhledem k nynější finanční situaci pěkně vybavena. Podařilo se, že již počátkem prosince byly odevzdány provozu dvě amfiteatrální posluchárny, další dvě — větší — byly otevřeny po Novém roce. Asi od počátku února dostane se definitivního umístění děkanství. Po Novém roce byly zařízeny provisorně dvě seminární cvičebny a zároveň bylo možno jednu menší posluchárnu přikázati jako studovnu pro posluchače, kteří mají poměrně velmi daleko do universitní knihovny. Z přepychovějšího zařízení dostalo se fakultě tři promítacích přístrojů značky Leitz (epidiaskopů), velmi dobré jakosti. Stále ožehavou otázkou zůstává vyřešení provisorního vchodu, protože hlavní vchod bude možno otevřít až po úplném dokončení fakulty. Ča.

Komenského univerzita pamiatke Sv. H. Vajanského. Z příležitosti I. S. P. Š. S. bude slávnostne odhalená památná doska slávnému slovenskému básnikovi Svetozárovi Hurbanovi—Vajanskému na budove právnickej fakulty univerzity Komenského v Bratislave. Vajanský (syn Jozefa Miloslava Hurbana, vojenského organizátora odboj. slov. hnutia roku 1848) po svojich stredoškolských štúdiach v H. Střeliciach, Tešine, Stendale, Banskej Bystrici študoval od októbra 1867 do augusta 1870 na bývalej právnickej akademii v Bratislave, kde vynikal činne v živote národnom i študentskom; štúdia dokončil v Budapešti r. 1874. Do r. 1878 pôsobil ako pravotár v Skalici, Námestove a v Lipt. Sv. Mikuláši. Po tomto roku venoval sa žurnalistike. Keď z Academie Istropolitany kráľom Matejom založenej a z trnavskej univerzity vyvíňuje sa potreba vybudovať novú univerzitu v Bratislave, nezostáva Vajanský v boji započatom r. 1876 pozadu. Vrucne sa prihovára a víta